Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и гр. кат. святъ) о 5-ой годинѣ по полудни.

Администрація и Експедиція пôдъ ч. 8 улиця Чарнецкого.

Редакція ул. Францісканьска ч. 10, дверѣ 10.

Письма приймають ся лишь франкованѣ.

Рекламаціи неопечатанѣ вôльнѣ вôдъ порта. Рукописи не звертають ся.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додатокъ до „Газеты Львôвскои“.

Предплата у Львовѣ въ Администраціи „Газеты Львовскои“ и въ ц. к. Старостствахъ на провинціи
на цѣлый рôкъ 2 зр. 40 к.
на пôвъ року . 1 зр. 20 к.
на чверть року . . 60 к.
мѣсячно . . . . 20 к.
Поодиноке число 1 кр.

Зъ почтовою пересылкою:
на цѣлый рôкъ 5 зр. 40 к.
на пôвъ року 2 зр. 70 к.
на чверть року 1 зр. 35 к.
мѣсячно . . . . 45 к.
Поодиноке число 3 кр.

Ч. 203. Вторникъ 10 (22) вересня 1891. Рôкъ I.

До ситуаціи.

Политична ситуація представляєсь въ теперѣшнôй хвили безперечно зовсѣмъ мирно; нема нѣгде нѣякои причины до якогось поважнѣйшого конфликту, зô всѣхъ сторôнъ завѣряють, що бажають лишь удержаня мира. То заявивъ також и президентъ французской републики въ своѣмъ тоастѣ въ Вітрі и тымъ причинивъ ся до успокоєня не мало занепокоєныхъ въ послѣдныхъ часахъ умôвъ.

А мимо того якось то успокоєнє не може глубоко вкоренити ся въ народы. Всѣ здають ся перечувати, що остаточно мусить надойти хвиля рѣшучого полагодженя справъ и зробленя порядку въ Европѣ. Всюды даєсь чути якесь невдоволенє, якесь напруженє; навѣть найменшѣ народы выступають зъ якимись претенсіями и мають надѣю осягнути ихъ при добрôй нагодѣ. Тымчасомъ зброять ся всѣ и обчисляють та провѣряють свои силы. А коли споглянемо зъ вôдки грозить найбôльша небезпечность, то може вже по сотый разъ прийдемо до того переконаня, що вôдъ Россіи. Зовсѣмъ справедливо каже длятого петербургскій кореспондентъ Times-а, що Россія скоро лишь упораєсь зъ предпринятыми на величезнѣ розмѣры узброєнями свого войска, ведеными теперь зъ горячковымъ поспѣхомъ, то Европа буде мусѣла безъ сумнѣву приготовитись на чинну акцію сеи державы. Коли надойде ожидана хвиля, правительство петербургске покине свôй дотеперѣшный тонъ и займе, особливо въ справѣ всхôднôй зачѣпне становище. Безперестанне збôльшуванє фльоты и арміи потверджує то припущенє а въ виду того набирає великого значѣня фактъ, котрый вже вôдъ довшого часу знають особы допущенѣ до тайны. Ото ще передъ двома роками постановлено загальну мобілізацію россійской арміи на цвѣтень 1892 р. Рѣчь очевидна, що россійске міністерство войны думає до того часу приготовити зовсѣмъ нову организацію и выставити на пробу нову систему. Дехто припускає, що россійска армія до того часу не буде ще вповнѣ узброєна въ новѣ карабіны; хто однакожь знає станъ россійскихъ фабрикъ, той може змѣркувати, що они зможуть скорше и бôльше доставити зброѣ, якъ то можна собѣ думати. И дѣйстно — кôнчить кореспондентъ Times-а — вже по торжествахъ кронштадскихъ можна було змѣркувати острѣйшій тонъ Россіи. Чи той острѣйшій тонъ буде збôльшати ся въ мѣру того якъ будуть зброєня Россіи доходити до кôнця?

Трудно не признати сему поглядови до якоись мѣры раціи, але зъ другои стороны треба и то мати на увазѣ, що державы европейскѣ, котрѣ поставили собѣ за задачу удержанє мира, роблять все можливе, щобы не допустити до его нарушеня. Се мабуть сталось и причиною, що мы по фазѣ маневрôвъ, котрѣ були родомъ загальнои инспекціи и обчисленя военныхъ силъ та ихъ придатности входимо поволи въ фазу дальшого зброєня.

Понимаємо вже то, що въ нашôй державѣ вже вôдъ довшого часу заповѣдаєсь збôльшенє буджету на цѣли войсковѣ и якъ загально говорять, оно дѣйстно наступить. (Приватнѣ вѣсти зъ Вѣдня доносять, що пôдвисшенє буджету военного зависить ще лишь вôдъ австро-нѣмецкои комісіи, котра має дати свои поясненя на пôдставѣ пороблених спостереженъ при недавныхъ вправахъ войсковыхъ.) Але також и Нѣмеччина зачинає вже думати о дальшôмъ збροєню. Ото Köln. Ztg. выступила зъ вступною статьєю пôдъ заголовкомъ Völkerkämpfe, котра не має також нѣчого иншого на цѣли, якъ лишь приготовити Нѣмеччину на збôльшенє буджету на дальшѣ зброєня. Згадана газета доказує, що Нѣмеччина мусить конче скрѣпити ще бôльше свою вôдпорну силу. Силу народу треба вповнѣ выкористати и ще бôльше забезпечити своє оборонне становище. Границя вôдъ стороны Россіи за мало закрыта на случай, колибъ прийшлось вести войну зъ Францією. Все то вымагає дальшого зброєня. Ото суть найновѣйшѣ наслѣдки змагань удержаня мира за всяку цѣну и може бути, що тѣ змаганя ще на якійсь часъ поможуть.

Справы краєвѣ.

(Проектованѣ зелѣзницѣ льокальнѣ). Правительство намѣряє перевести будову льокальнои зелѣзницѣ, котра бы лучила Бережаны и Пôдгайцѣ зъ зелѣзницями черновецкою и Кароля Людвика.

Въ тôй справѣ зробивъ краєвый Выдѣлъ предложенє правительству, що лишь такій напрямъ проєктованои зелѣзницѣ уважавъ бы за вôдповѣдаючій економічнымъ интересамъ околицѣ и краю, котрый бы улекшивъ якъ найбôльше повѣтамъ бережаньскому и пôдгаєцкому зелѣзничну комунікацію зъ заходомъ.

Пôсля гадки краєвого Выдѣлу, тому условію не вôдповѣла бы зелѣзнична лінія Тернополь-Галичь и єсли бы та лінія зô взглядôвъ державныхъ мала бути конечно потрѣбна, то для заспокоєня жизненныхъ потребъ еко-

Дарданелѣ и Константинополь.

Въ нинѣшну пору, коли такъ богато пише ся и говорить ся про Дарданелѣ и турецку столицю, не вôдъ рѣчи, думаємо, буде познакомити трохи нашихъ читателѣвъ зъ сими турецкими сторонами та зъ житємъ въ нихъ.

Ѣдемо отже до Константинополя. Треба выбирати дорогу. Розумѣє ся що найкоротша н. пр. зô Львова була бы зелѣзницею черезъ Румунію и Болгарію, але она не такъ принадна и повна величавыхъ видôвъ якъ моремъ а при тôмъ, якъ поучила пригода зъ розбишаками пôдъ Черкескеи и не конче безпечна. Ѣдемо отже моремъ и то черезъ Дарданелѣ, щобы побачити сѣ стороны, про котрѣ теперь тôлько бесѣды въ газетахъ.

Дарданелѣ то вузенькій и досыть довгій проливъ, що сполучає Марморне море зъ Егейскимъ, а котрый въ чотирохъ мѣсцяхъ звужає ся навѣть досыть значно. Щобы дôстати ся до Константинополя, треба переплисти Дарданелями попôдъ цѣлый рядъ турецкихъ крѣпостей наѣженыхъ арматами, котрѣ кождои хвилѣ готовѣ корабель розбити. На щастє вôдносить ся то лишь до кораблѣвъ военныхъ; торговельнѣ кораблѣ можуть сюды свобôдно переплывати. Першѣ крѣпости, якѣ тутъ стрѣчаємо, то на европейскôй сторонѣ Седиль-Баръ, батерія вôдбудована въ 1881 р. и старый замокъ Кумъ-Кале на азійскôй сторонѣ, вôдбудованый въ 1882 р. Въ сѣмъ мѣсци пôдходить Европа до Азіи лишь на 4250 метрôвъ. Дальше розходить ся море а вôдтакъ звужає ся другій разъ коло крѣпости Кепессі Не далеко вôдъ сего мѣсця суть слѣды давного мѣста Дарданосъ. Найбôльше звужають ся Дарданелѣ третій разъ коло крѣпости Кілідъ-Баръ, де вôдъ европейского берега до азійского єсть всего лишь якъ разъ тысять метрôвъ.

Се мѣсце укрѣпили Турки якъ найбôльше. До 1830 р. були тутъ ще лишь два замки, котрѣ выставивъ бувъ ще турецкій султанъ Магометъ IV около 1660 р., Кілідъ-Баръ на европейскôй сторонѣ и Калехъ-Султаніє на противъ першого, на азійскôмъ березѣ. Въ сихъ замкахъ стояли давнѣйше величезнѣ арматы, зъ котрыхъ стрѣляло ся камѣнными кулями; арматы тѣ называли Турки „Кемерликъ“. Найбôльша зъ нихъ, звана „Гайдаръ-Баба“ (тато Гайдаръ), стрѣляла мармуровою кулею, котра важила 12 сотнарôвъ. Въ шѣсдесяти рокахъ тѣ арматы по части перетоплено, по части выслано въ дарунку за границю до военныхъ музеѣвъ; лишь 11 зъ нихъ, а мѣжь тыми и „тата Гайдара“ задержано на памятку въ крѣпостяхъ.

До сихъ крѣпостей добудували пôзнѣйшѣ султаны ще другѣ. Заразъ понизше Кілідъ-Бару велѣвъ султанъ Магмудъ II выставити нову батерію, Намасгуяхъ, а на пôвнôчь третю, Деґірменъ-Бурну-Табіяссі. За того самого султана выставлено ще дальше на пôвнôчь на европейскôмъ боцѣ крѣпость Шамъ-Бурну-Табіяссі а на азійскôмъ Кессе-Бурну. Султанъ Абдъ-улъ-Меджідъ выставивъ батерію Меджідіє-Табіяссі а за султана Абдъ-улъ-Азіса, попередника теперѣшного, перероблено за радою Анґлійцѣвъ три найважнѣйшѣ зъ сихъ крѣпостей на новый ладъ и узброєно великими и далеконосными пушками.

Дарданелѣ мали вже въ дуже давныхъ часахъ велике значѣнє. Черезъ Дарданелѣ, здаєсь коло пригорка Паґара, переходивъ зъ своимъ міліоновымъ войскомъ перскій король Ксерксесъ, сюды пошовъ також македоньскій король Александеръ Великій до Азіи, а въ 1356 р. впали першій разъ Турки до Европы. Въ першихъ часахъ пановання Туркôвъ въ Европѣ хотѣли они здаєсь замкнути Дарданелѣ великими ланцухами, якъ то. п. пр. замикали устє Днѣпра передъ нашими козаками Запорожцями, бо ще до нинѣ суть коло крѣпости Чанакъ-Калессі слѣды того ланцуха. Въ давнѣйшихъ часахъ непускали Турки нѣякій чужій корабель черезъ Дарданелѣ. Першій, що пробовавъ перебрати ся черезъ Дарданелѣ до Костантинополя, то бувъ анґлійскій адміралъ въ россійскôй службѣ, Ельфайнстонъ. Въ 1770 р. 26 липня пôгнавъ ся вôнъ бувъ зъ своими кораблями за двома турецкими, але неваживъ ся пускатись дальше якъ лишь до крѣпости Кепесъ-Бурну. Въ 1807 р. въ лютôмъ пôдплывъ анґлійскій адміралъ Доквортъ ажь пôдъ самъ Константинополь, але вернувъ не вдѣявши нѣчого. Въ 1841 р. зробили пять великихъ державъ европейскихъ угоду зъ Туреччиною, пôсля котрои она має право не пере-

номічныхъ тôй околици краю не оставало бы хиба нѣчо иншого, якъ при помочи жертвъ интересованыхъ и приреченои субвенціи краєвои змагати до збудованя ще однои лініи льокальнои, котра, не выключаючи рогатиньского повѣту вôдъ користуваня зъ добродѣйствъ комунікаціи зелѣзничнои, — получила бы околицю Бережанъ и Пôдгаєць зô стацією зелѣзницѣ черновецкои, высунену о скôлько можна, на захôдъ.

Въ тôй справѣ надôйшла теперь вôдповѣдь міністерства торговлѣ.

Міністерство заявило, що теперь суть въ ходѣ дослѣды технічнй и комерціяльнй въ справѣ будовы льокальнои зелѣзницѣ, маючои получити мѣста Бережаны и Пôдгайцѣ зъ зелѣзницями черновецкою и Кароля Людвика.

Вôдповѣдножь до желаня, заявленого краєвымъ Выдѣломъ, и прошень мѣстъ интересованыхъ, поручило міністерство розширити тй розслѣды на евентуальну трасу льокальнои зелѣзницѣ Ходоровъ-Тернопôль, взглядно зелѣзницѣ, котра бы лучила Ходоровъ черезъ Рогатинъ зъ лінією зелѣзницѣ Галичь-Тернопôль.

По укôнченю тыхъ розслѣдôвъ, удѣлить Міністерство торговлѣ жаданыхъ датъ, вôдносячихъ ся до трасы, коштôвъ выконаня и выплатности проєктованои зелѣзницѣ разомъ зъ єи бôчными раменами.

Переглядъ політичный.

Въ добре поинформованыхъ кругахъ вѣденьскихъ говорять, що Рада державна буде скликана на день 9 жовтня. По дискусіи буджетовôй мае прийти на порядокъ дневный предложенє въ справѣ удержавненя зелѣзницѣ Кароля Людвика.

Найцѣкавѣйшимъ пытанємъ зъ внутрѣшнои політики нашои державы єсть теперь, чи спôльный буджетъ въ выдаткахъ на войско буде побôльшеный, чи нѣ. Судячи зъ того приспѣву, якій розпочала звѣстна брошура о австро-угорскôмъ буджетѣ военнôмъ, а дальше зъ вѣстей вѣденьскихъ ґазетъ, можна бы припускати, що міністерство войны зажадає збôльшеня о якихъ 20 міл. зр. Головну ролю въ тôмъ збôльшеню мають грати дорожня и бездымный порохъ. Справу сю мали полагодити спôльнй конференціи міністрôвъ, якй вôдбували ся у Вѣдни въ трохъ послѣдныхъ дняхъ. Не знаємо ще результату тыхъ конференцій, але после информацій вѣденьскихъ ґазетъ можна таки сподѣвати ся, що зъ нихъ выйде збôльшенє; розходить ся лишь о то, щобы жаданя міністерства вôйны такъ обмежити, абы рôвновага буджету въ обохъ половинахъ державы не була нарушена. Оба міністры фінансôвъ домагають ся конче того а угорска праса вѣщує навѣть, що зъ той суперечности межи міністерствами вôйны и фінансôвъ. готово ще прийти до якоись кризы въ кабінетѣ. N. fr. Presse каже, що збôльшенє потребъ на войско въ границяхъ буджету можна вже уважати за певне.

Въ справѣ перепачковуваня оружія до Альбаніи помѣстивъ „Гласъ Црнагорца“ заявленє, въ котрôмъ сказано, що правительство чорногорске не могло въ сѣй справѣ мовчати, тымъ менше, що зъ Дубровника перепачковано надъ Бояну, 280 карабінôвъ Венцля; и 113.500 патронôвъ а крôмъ того 270 револьверôвъ и 22.800 патронôвъ до нихъ та 105.000 капслѣвъ до карабінôвъ Венцля. „Мы — каже згадана ґазета — не хотѣли тымъ нѣкого обжалувати, а хотѣли лишь звернути увагу сусѣдôвъ на то, бо не можемо спокôйно дивитись на то, що такъ небезпечному елементови якъ Маліссоры доставляєсь зброѣ.“

Бувшій президентъ чілійскои републики ґен. Бальмаседа, що ставъ ся бувъ головною причиною домашнои вôйны въ Чілі, закôнчивъ оногды самоубійствомъ. Бальмаседа сподѣваючись, що буде мôгъ утечи зъ Чілі, выйшовъ бувъ дня 29 серпня зъ Сантъ-Яґо, але що всѣ дороги були пильно стереженй, то вернувъ ся дня 2 вересня назадъ до Сантъ-Яґо и укрывавъ ся тутъ вôдъ того часу въ арґентиньскôмъ посольствѣ и тутъ оногды застрѣливъ ся. Скоро рознеслась о тôмъ вѣсть, выслало правительство чілійске комісію, абы она оглянула тѣло и списала протоколъ.

Въ виду вѣстей, якй парискій кореспондентъ Times-а посылавъ до сеи ґазеты, що нѣбы то Россія признала Туреччинѣ значный опустъ зъ довгу за вôдшкодованє военнє, заявляє аґентія Константинопольска, що вѣсть та єсть зовсѣмъ безосновна, бо Нелидовъ якъ давнѣйше такъ и теперь не перестає за кождый разъ урґувати сплаты, скоро лишь Порта хочь трохи зô сплатою ратъ спôзнить ся.

Новинки.

— **Именованя.** Міністеръ просвѣты именувавъ дотеперѣшныхъ инспекторôвъ окружными инспекторами: Іосифа Дзундзу въ Стрыю для Золочева; Володислава Релінґера въ Яворовѣ для Ярослава; Ивана Маринчака въ Камѣнцѣ Струмиловôй для Стрыя; дальше именувавъ инспекторами окружними: ґімнав. учителя Іосифа Загородского для Нового Санча и Лимановои; народныхъ учителѣвъ: Авг. Левандовского для Жидачова; Стефана Колпакевича для Ланьцута; Мартина Новосельского для Рудокъ; Олександра Лєвеля для Камѣнки Струмиловои. — Ц. к. кр. Рада шкôльна именувала: Якова Мелешкевича въ Трибухôвцяхъ дѣйстнымъ учителемъ етатовои школы въ Говиловѣ великôмъ; Розалію Солтисову въ Чабарôвцѣ дѣйстною учителькою при школѣ філіяльнôй въ Мышкôвцяхъ.

— **Вôдзначенє.** Президентъ золочѣвского суду окружного, п. Михальчевскій, одержавъ при нагодѣ перенесеня єго на власнє прошенє въ сталый станъ супочивку титулъ совѣтника Двору зъ увôльненємъ вôдъ таксы.

— **Є. Ексц. п. Міністеръ судôвництва, ґр. Шенборнъ** вôдбувъ дня 16 с. м. візитацію судôвъ въ Коломыи, а вôдтакъ выѣхавъ повозомъ въ гостину до кн. Пузины въ Гвôздци. Зъ вôдси поѣхавъ п. Міністеръ до Городенки, де бувъ въ гостинѣ у барона Ромашкана. Другого дня, т. є. въ четверъ, оглянувъ Є. Ексц. п. Міністеръ краєву школу рôльничу, костелъ и повѣтовый шпиталь, вôдбувъ візитацію суду повѣтового а о 10-ôй год. принимавъ на авдієнціи тамошного старосту и бурмістра мѣста. Зъ Городенки выѣхавъ Є. Ексцеленція п. Міністеръ на стацію Снятинъ-Залуже, вôдки повернувъ поспѣшнымъ поѣздомъ до Львова а зô Львова выѣхавъ до Золочева, зъ вôдки просто вже поѣхавъ до Ланьцута а вôдтакъ до Вѣдня.

— **Зъ выборôвъ доповнюючихъ** до бучацкои Рады повѣтовои выйшли дня 17 с. м. на радникôвъ оо.: Иванъ Олесницкій зъ Переволоки и Ст. Новосадъ зъ Ковалѣвки; Олекса Голубъ, вôйтъ зъ Устя зеленого, Иванъ Манастирскій зъ Кійданова, бувшій посолъ до сойму и до рады державнои и Николай Бараболякъ, вôйтъ зъ Цвѣтовы.

— **Краєвый Выдѣлъ** скликавъ на день 23 с. м. анкету въ справѣ нарады надъ будовою дому для злôжниць у Львовѣ.

— **Апробата.** На преміи и до бібліотекъ школъ народныхъ апробувала ц. к. краєва Рада шкôльна книжки: „Середъ ледоватого моря“, написавъ Василь Чайченко, накладомъ тов. „Просвѣта“; „Могутный комаръ“, и „Сѣрко“ — байки. „Перший коваль“, переспѣвъ В. Чайченка. Накладомъ ред. „Дзвôнка“.

— **Рускій комітетъ выборчій** въ Бучачи поставивъ кандидатуру на посла до Сойму краєвого, на мѣсце померпого ґр. Володислава Волянського, п. Олександра Барвѣньского, професора семінаріи учительскои у Львовѣ и посла до Рады державнои.

— **Проґрама концерту „дванацятки“ въ Бережанахъ,** котрый вѣдбуде ся въ четверъ дня 24 вересня въ сполученю зъ танцями на дохôдъ фонду будовы руского національного театру: Вступнє слово. — І. Вахнянина

пускати черезъ Дарданелѣ нѣякій корабель военный. По кримскôй вôйнѣ Франціи, Туреччины и Италіи зъ Россією потверджено ту угоду 30 марта 1856 р. договоромъ въ Парижи, а коли по нѣмецко-французскôй вôйнѣ Россія за то, що сидѣла тихо и стерегла Нѣмеччины, хотѣла выбороти для своихъ кораблѣвъ свобôдный перехôдъ черезъ Дарданелѣ, потверджено давну угоду новымъ договоромъ зъ 13 марта 1871 р. въ Лондонѣ. Вôдъ того то часу походить ненависть Россіи до Нѣмеччины. Теперь невôльно нѣякимъ военнымъ кораблямъ безъ выразного призволеня Туреччины переплывати черезъ Дарданелѣ. Въ Чанакъ-Калессі мусять ставати всѣ кораблѣ и выказувати ся тутъ своими пашпортами а навѣть и платити мыто за лѣхтарню морску.

Переплывши щасливо черезъ Дарданелѣ, входимо въ ширше вже Марморне море коло острова Мармора, а зъ вôдси плывемо дальше попри мѣсто Санъ-Стефано на европейскôмъ березѣ зъ одного боку а попри Прінцевй острова зъ другого боку и пôдходимо до самого Константинополя. Нашимъ очамъ представляєсь величавый видъ, якого годѣ описати, и якимъ може жадне мѣсто въ свѣтѣ не може повеличатись. Понадъ самымъ берегомъ моря свище зелѣзниця, що выходить зъ головного двôрця недалеко Нового моста (Султан. Валіде) а за нею пôднимають ся амфітеатрально на семи горбахъ тысячѣ домôвъ, прекрасныхъ палатъ и кіоскôвъ а зъ посередъ вѣчно зеленыхъ городôвъ ціприсовыхъ пôднимають ся сотки тоненькихъ мовъ шпилѣ мінаретôвъ и виднѣють ся широкй банѣ мечетôвъ (турецкихъ божниць). То Стамбулъ або головне мѣсто Константинополь. Оно розложилось трикутникомъ на пôвостровѣ, котрый зъ полудневои всхôдной стороны обливає Марморне море а зъ пôвнôчновсхôдной Босфоръ и єго заливъ „Золотый Рôгъ“, котрый довгою а широкою смугою вôддѣляє турецке мѣсто вôдъ єго головныхъ передмѣстъ Ґалаты и Перы, або такъ званого мѣста европейского и якъ бы рогомъ входить въ глубину краю та кôнчить ся въ такъ званôй долинѣ Солодкихъ водъ.

Але заким приступимо до опису самого мѣста, познакомѣмъ ся хочь коротенько зъ єго історією.

Першй початки нинѣшного Константинополя сягають въ дуже далеку старину. Тамъ, де нинѣ стоить турецка столиця, стояла въ дуже давныхъ часахъ грецка кольонія. Византъ або Візантія, котру мавъ заложити якійсь Грекъ именемъ Візантъ або Візасъ. Въ 330 роцѣ по Христѣ перебудувавъ ту кольонію первѣстно римскій цѣсарь Константинъ Великій, котрый принявъ вѣру Христову и перенѣсъ сюды свою столицю зъ Риму, бо змѣркувавъ, що мѣсто положенє надъ моремъ и якъ разъ въ тôмъ мѣсци де Европа сходить ся зъ Азією якъ разъ найдогôднѣйше до того, щобы стати ся столицею великои державы, котра обнимала ще тогды весь знаный людемъ свѣтъ. Вôнъ и назвавъ се мѣсто вôдъ свого имени Константинополемъ т. є. мѣстомъ Константина. Коли вôдтакъ римска держава розпалась на двѣ части, на правдиво римску зъ столицею Римомъ и на грецку зъ Константинополемъ, панували тутъ грецкй цѣсарѣ, або царѣ и для того то Славяне а особливо Русины звали се мѣсто такожь Царгородомъ. Въ 1453 р. напали на Константинополь Турки, що тогды прийшли були зъ глубокои Азіи, и по довгôй осадѣ взяли мѣсто приступомъ дня 29 мая. Була то страшна борба. Послѣдный грецкій цѣсарь Константинъ Палеольоґосъ, одинацятый того имени, погибъ въ тôй борбѣ. Турки знайшовши єго тѣло и пôзнавши єго по красно золотомъ вышиваныхъ черевикахъ вôдтяли єму голову и выставили єи на знакъ побѣды на стовпѣ, но ихъ султанъ Магометъ II. вôддавъ єи царгородскому патріархови, а той похоронивъ єи по христіяньски въ срѣбнôй скринцѣ пôдъ престоломъ въ церквѣ св. Софіи. Тѣло єго мавъ хтось зъ Грекôвъ похоронити на иншôмъ мѣсци. Такъ погибъ послѣдный грецкій цѣсарь а зъ нимъ закôнчила своє истнованє и грецка держава. Константинополь ставъ ся столицею Туркôвъ, котрй прôзвали єго Стамболомъ або такожь Деръ-і-Сеадетъ, що значить „ворота щасливости.“ Отъ така єсть коротенька історія Константинополя.

(Конецъ буде)

„Хоръ боєвый“ зъ супроводомъ фортепяна. — 2. Фортепіянъ. — 3) Лысенка „Менѣ однаково“ — сольо тенорове. — 4. а) Воробкевича „Серенада“ и б) Вашака „Ja jsem Slovan“ хоры. — 5. Федьковича „Довбушъ“ — декламація Л. Лопатиньского. — 6. Рудковского „U nas inaczej“ — хоръ. — 7. Лысенка „Спѣвъ Яремы“ зъ „Гайдамаковъ“ — хоръ. — 8. Нѣщиньского „Закувала та сива зазуля“ — хоръ зъ супроводомъ фортепяна. — Комітетъ заступає адвокатъ дръ Андрѣй Чайковскій.

— **Концертъ „двапацятки“ въ Чернôвцяхъ** удавъ ся въ повнѣ. Ось якъ пише о нѣмъ черновецка Gazeta Polska: Концертанты справдили вповнѣ славу спѣвацку, якою тѣшить ся народъ рускій середъ славяньскои родины. Хоръ то знаменито вправный а голосы молодî дзвôнкî и правдиво краснî. Побôчь композицій майже выключно рускихъ подобали ся дуже композиціи самого диріґента хору, п. Нижанковского а для публики славяньскои дуже приятними було Попурѣ зъ народныхъ пѣсень славяньскихъ. Мало памятаємо концертôвъ, котрî бы тѣшились такимъ успѣхомъ.... Чистый дохôдъ зъ концерту выносить звыш 300 зр.

— **Вписы** до выдѣловои школы женьскои въ Станиславовѣ на 1891/92 р. шкôльный показали число 1626 Учениць, зъ чого выпало на дѣвчатъ, реліґіи гр. кат. 120, р. кат. 603, лютер. 16 а мойсеєвои 887 учениць.

— **Пострѣлъ.** На „Валахъ ґубернаторскихъ“ стрѣлявъ хтось коло нѣмецкои ґімназіи а шротовый набôй поцѣливъ и покалѣчивъ жовнѣра 95 полку, Михайла Полѣщука. Полѣщукъ каже, що стрѣлъ походивъ зъ вôкна ґімназіяльного будынку, а поліція зарядила слѣдство.

— **Зелѣзничнѣ нещастя.** Вчера вечеромъ (въ недѣлю) — якъ пишуть зô Стрыя — на тамошнôй стацiи переѣхала черезъ неосторожнôсть машина пересувача возового и вôдорвала єму обѣ ноги. Пересувачь, молодый чоловѣкъ, недавно лишь вступивъ бувъ до зелѣзничнои службы. — Коло стацiи Тухлѣ выхопили ся передъ кôлькома днями два возы зъ шинъ, однакъ зелѣзничнôй службѣ удало ся ще завчасу запобѣгчи нещастю. Зъ людей нѣхто не дôзнавъ нѣякого лиха.

— **Нещасливый выпадокъ.** Въ Кошиловцяхъ коло Залѣщикъ упавъ въ тамошнôй горяльни до кади зъ брагою парубокъ, Филипъ Дмитрикъ, и тяжко попаривъ ся. Прокураторія зарядила слѣдство, бо тамъ такî выпадки бувають частѣйше, а минувшого року въ той самъ спосôбъ погибъ бувъ одинъ хлопець.

— **Чворняки.** Въ селѣ Пілуганы коло Поянастампі породила селянка дня 11 с. м. четверо дѣтей, одного хлопчика и троє дѣвчатъ. Мати и дѣти суть зовсѣмъ здоровî. Мужь тои селянки, бѣдный чоловѣкъ, ставши наразъ батькомъ такъ численнои родины, кажуть, ажь заплакавъ — зъ радости.

— **До Америки.** Угорскî ґазеты доносять, що незаможнî селяне зъ околиць Мукачева выбираютъ ся численными громадами за море, въ надѣѣ, що тамъ чогось дороблять ся.

— **Змѣна властителѣвъ.** Симсонъ Кляйнертъ (жидъ) купивъ вôдъ дѣдича Викентія Орловского добра земскî Лисôвцѣ, въ повѣтѣ золочѣвскôмъ.

— **Смерть вôдъ кота.** Въ селѣ Виковѣ горѣшнôмъ повѣта радовецкого на Буковинѣ сталась дня 14 с. м. страшна пригода. Вечеромъ того дня выйшовъ селянинъ Иванъ Бурликъ зъ жѣнкою, лишаючи въ комнатѣ 6-недѣльну дитину. На печи спавъ кôтъ. Коли Бурлики вернули назадъ, представивъ ся имъ страшный видъ. Кôтъ сидѣвъ на головцѣ дитины и вôдгризавъ нôсъ а лице було страшно рокалѣчене. Бурликъ ратуючи дитину убивъ кота на мѣсци але и дитина въ годину по тôмъ померла.

† Посмертнî вѣсти.

Омелянъ Величковскій, выслуженый народный учитель, упокоивъ ся 31 н.ст. серпня въ Долинянахъ, коло Рогатина, по довгôй а тяжкôй слабости въ 52 роцѣ житя. Вѣчна єму память!

Всячина.

— **Похоронъ грецкого патріарха.** Якъ звѣстно, померъ въ Константинополи дня 25 серпня около 4 год. рано грецкій патріархъ, Діонисій V, голова греко-православнои церкви. Тѣло его забальсамовано и выставлено въ патріаршôй церквѣ въ Фанарѣ, (такъ называєсь та часть мѣста, де єсть грецкій патріархатъ), щобы тамъ вѣрнî вôддавали єму послѣдну честь. Тѣло одѣте въ ризы патріаршî, поставлено сидячки на престолѣ, въ одну руку дано євангеліє, а другу пôднято якъ до благословенія и тогди пущено людей до послѣдного цѣлованія.

Тымчасомъ зôбралась спеціяльна комісія, щобы уложити проґраму похорону и подати еи вôдтакъ турецкому міністерству до затверджения. Міністеръ дѣлъ внутрѣшныхъ Різа-паша принявъ депутацію патріархату и высказавъ єй именемъ правительства сочувство по причинѣ такъ великои страты, яку потерпѣвъ завсѣгди вѣрный султанови народъ грецкій. На тôмъ однакожь не скôнчило ся, бо султанъ Абдъ-улъ-Гамідъ выдавъ ще въ ночи ираде (приказъ), щобы призначену на той день, коли мавъ вôдбути ся похоронъ, параду корабельну, вôдложити на пôзнѣйше и не робити перешкоды похоронови. Ся прихильнôсть султана зробила середъ всѣхъ Грековъ въ столици велике враженє.

Прийшовъ день похорону. Рано о 7 год. вôдслуживъ въ патріаршôй церквѣ митрополитъ ираклійскій службу Божу. Коло престола черезъ той часъ сидить на тронѣ покойный патріархъ. Черты его лиця мало що змѣнили ся; вôнъ не выглядає якъ мертвый, але якъ живый трохи утомленый старикъ. По службѣ Божôй розпочавъ ся обрядъ похоронный. Безчисленне множество народу, люде всѣлякихъ становъ переходили теперь попри померлого и цѣлували его въ руку. Турецке войско творить шпалѣръ и удержує порядокъ. Тымчасомъ зôбрало ся на улицяхъ множество народу въ прерôжныхъ строяхъ, якî хиба лишь въ Константинополи можна побачити. Вôкна, бальконы, дахи повнî людей. Войско уставлене на дорозѣ вôдъ патріархату ажь до воротъ Фанару, стараєсь на дармо удержати порядокъ; ихъ пруть доти зô всѣхъ сторôнъ, доки ажь они уступаючи перевазѣ не дадуть перервати шпалѣръ. При такôй нагодѣ не арештують въ Константинополи нѣкого, цѣкавому все вôльно. Турецкî оборонцѣ вôтчины суть при такôй нагодѣ навѣть дуже чемнî, они суть того погляду, що хочь коли походъ де и пристане, то все таки по якôмсь часѣ мусить рушити ся на передъ, и не дуже спѣшать ся людей розганяти. По що робити собѣ ворогôвъ зъ людей цивільныхъ?

Коли вже всѣ гостѣ явили ся и станули доокола трону, выступивъ секретарь св. синода Константинъ Александрідесъ на пôдвысшене мѣсце и выголосивъ проповѣдь. Цѣла церемонія тревала до пôвъ до першои годины и тогди доперва рушивъ похоронный походъ. Попереду ѣхала шкадрона турецкои кавалеріи. За нею поступали достойники маґістратскî, вôдтакъ кавасы патріархату, а наконець православне духовеньство. Попереду духовеньства поступавъ одєнъ священикъ зъ жезломъ патріаршимъ, а коло него зъ одного боку священикъ зъ чашою зъ виномъ, а зъ другого боку другій священикъ зъ хлѣбомъ на дискосѣ. Другî священики несли хрестъ и ордеры покôйника, мѣжь иншими велику ленту ордера Османіє и Меджідјє.

Теперь ажь поступало тѣло покôйника; єго несли сидячого на тронѣ 24 священикôвъ и 12 діяконôвъ змѣняючись що хвиля. Навѣть жиды выслали були на сей похоронъ свого репрезентанта въ особѣ великого рабіна. Султанъ выславъ кôлькохъ своихъ достойникôвъ палатовыхъ, а зô стороны правительства явились міністры и высшî урядники зъ міністерства. Зъ заграничныхъ представителѣвъ бувъ россійскій посолъ Нелидовъ. Двѣ годины ишовъ походъ до порту Джубалі, бо мусѣвъ що хвиля приставати. Тутъ зложено тронъ зъ тѣломъ на вôзъ, а коло тѣла станули два священики, що придержували тѣло пôдчасъ ѣзды. Такъ поступавъ походъ дальше черезъ мѣсто ажь до Стемматія и Бамуклі, де єсть гробниця патріархôвъ. Тутъ ажь зложено тѣло покôйника на марморовôмъ тронѣ сидяче до вѣчного супочинку.

ТЕЛЕГРАМЫ.

Берлинъ 21 вересня. Tageblatt дôставъ вѣсть зъ Занзібару, що тамъ настало загальне занепокоєнє. Заведенє цивільнои управы було за скоре; єсть загальный поглядъ, що лишь оденъ Вісманъ мôгъ бы ще дати раду.

Константинополь 21 вересня. Міністеръ лісты цивілнои Аґопъ-паша упавъ вчера зъ коня и такъ тяжко побивъ ся, що померъ. Ходить чутка, що лондоньскій посолъ Рустемъ-паша, має уступити зъ своеи посады а на єго мѣсце прийде вѣденьскій посолъ Ція-бей; до Вѣдня прийде на посла бувшій президентъ рады державнои Аарифі-паша.

Лондонъ 21 вересня. Бюро Райтера доносить, що бувшій президентъ чілійскій Бальмаседа застрѣливъ ся вчера въ арґентиньскôмъ посольствѣ.

Петербургъ 21 вересня. Вел. княг. Павлова занедужала 18 с. м. дуже тяжко въ послѣднôмъ періодѣ бременности. Вôдбулась операція и княгиня породила сына. Станъ недужои єсть небезпечный.

Даръ-есъ-Саламъ 21 вересня. Офіціяльна експедиція вернула. Наочнî свѣдки сконстатували смерть офіцирôвъ Шмідта и Тідемана. Нема сумнѣву, що и всѣ другî погибли.

Поѣзды зелѣзничнî.

Пôсля годинника львôвского. (Ôдъ 1 червня 1891).

	Поѣздъ поспѣшный	Поѣздъ особовый	Поѣздъ особовый	Поѣздъ мѣшаный
До Львова приходятъ:				
Зъ Кракова	4·03	8·50	9·28	7·15
Зъ Пôдволочискъ	2·20	7·30		3·15
Зъ Пôдволочискъ на Пôдзамче	2·08	7·01		2·38
Зъ Орлова (на Ясло-Ряшѣвъ вôдъ 1 липня до 31 серпня		8·12		
Зъ Букарешту, Яссъ, Сучавы, Черновець, Гусятина и Станіслава	8·—	2·—		
Зъ Сучавы, Черновець, и Станіслава		6·53		
Зъ Сухои, Хирова, Гусятина, Станіслава и Стрыя.		3·42		
Зъ Сухои, Хирова и Стрыя.		7·54		
Зъ Станіслава, Будапешту, Мункача, Лавочного и Стрыя		9·02		
Зъ Пешту, Лавочного, Нового Санча, Хирова, Гусятина, Станісл. и Стрыя.		12·19		
Зъ Сокаля и Белзця				4·22
Зъ Жовкви				6·45
Зô Львова ôдходять:				
До Кракова	2·28	4·15	7·20	8·30
До Пôдволочискъ	4·11		9·50	10·35
До Пôдволочискъ на Пôдзамче	4·22		10·15	11·05
До Зимноводы-Рудна			4·25	
До Орлова (на Ряшѣвъ-Ясло вôдъ 1 липня до 31 серпня		6·16		
До Сучавы, Черновець, Станіслава и Гусятина	9.16	10·24		
До Станіслава, Черновець. Яссъ и Букарешту		4·30		
До Стрыя, Лавочного, Мункача, Будапешту, Станіслава и Гусятина		8·05		
До Стрыя, Хирова и Сухи		8·53		
До Стрыя, Хирова, Сухои, и Станіслава		10·50		
До Стрыя, Станіслава, Гусятына, Лавочного, Помiту, Хирова и Стружа		6·20		
До Белзця и Сокаля				9·25
До Жовкви				7·40

Примѣтка: Годины пôдчеркненî лініею означають часъ нôчный вôдъ год. 6 вечеръ до год. 5 мін. 59 рано.

Вôдвѣчальный редакторъ: Адамъ Креховецкій.

Оголошеня до *Народнои Часописи* принимає Контора **Льеопольда Литыньского,** *Львôвъ, Валова, 14.*

Ретельна и користна пропозиція.

Особа интелиґентна могуча сейчасъ вложити яко пожичку до вже иснуючого, цѣлкомъ певного интересу 3 до 5 тысячей злр. отримає крôмъ вôдповѣднои забезпеки капиталу, вôдповѣдне помешкане и цѣле удержане, а о скôлько буде мôгъ бути ужитымъ въ дѣлѣ, (хотяй бы лишь до проваджeня касы въ склепѣ) одержить осôбну нагороду.

Близша вѣдомôсть у п. **Болєслава ЛЯСКОВСКОГО у Львовѣ**, ул. Пекарска, ч. 21.

АПТЕКА ПОДЪ „СРѢБНЫМЪ ОРЛОМЪ“

ЖИГМОНТА РУКЕРА

поручає:

Олѣй рыбій въ двохъ родахъ, **жовтый** однократно дестилёваный, дуже добре дѣлаючій противо зафльегмленя, остроты крови, недокровности, скрофуламъ и т. д.; **бѣлый** пріятнѣйшій ôдъ першого, бо двократно чищеный и дестильованый. До набутя въ бутелькахъ по 60 и 80 кр.

Мешканьцѣ Львова!

можуть хôснувати ся знаменитымъ вынаходкомъ

проф. Соксельета

молоко стерилізоване

пôсля методы того професора, єсть найлѣпшимъ зъ штучныхъ кормôвъ для немовлятъ и заступає цѣлкомъ кормъ грудный.

Дѣти, скормленû тымъ молокомъ не слабують на жадні слабости жолудковû або кишковû и въ загалѣ не пôдлягають такъ легко слабостямъ.

Цѣна мѣсячного кормленя 180 фляшокъ 7 зл.

Молоко коштує найменше два разы тôлько.

Проспекта и поясненя даромъ. Замовленя пріймає

Контора Льеопольда Литыньского,

у Львовѣ, при улици Валовôй ч. 14 (побôчь Центральнои Каварнѣ.

БРОНИСЛАВЪ ВИТКЕВИЧЬ

аптикарь у Львовѣ (улиця Жовковска, побôчь рампы

поручає:

Нервотонъ.

Средство домове помôчне у многихъ боляхъ, ревматизмахъ, ломаняхъ, исхіасѣ и паралижахъ.

Цѣна фляшки: 40 кр.

Подяка. Добротвôръ, 13 марта 1891.

Вп. Брониславъ Виткевичь, аптикарь, Львôвъ-Пôдзамче.

Передъ кôлькома лѣтами черезъ апопльексію утративъ я силу въ правôй руцѣ, що тымъ тяжше мя дôткнуло, що зъ причины того мусѣвъ я покинути выгôдне мѣсце яко официялистъ приватный и зôставати зъ моєю родиною безъ найменшои помочи.

Въ моихъ терпѣняхъ уживавъ я найрозличнѣйшихъ средствъ, якû менѣ тôлько раджено, но все на дармо.

Доперва уживанье черезъ довшій часъ **„Нервотону“**, препоручуваного въ анонсахъ **„Календаря здоровля Льеопольда Литыньского“**, доказало чуда! Ото теперь рушаю рукою якъ давнѣйше. Дякую Вамъ Пане, що своимъ чудеснымъ средствомъ стали вы найбôльшимъ добродѣемъ терпячихъ людей. Антоній Новаковскій.

Въ всякихъ хоробахъ жолудка єсть найлѣпшимъ

COGNAC

кураційный

правдивый французскій

першорядноi фирмы Ришеръ по цѣнѣ 3.50 до 7 зр. за фляшку — высылає за послѣплатою

Льеопольдъ Лѣтыньскій,

Львôвъ, ул. Валова 14.

Альпака

найлѣпшій металь бѣлый цѣлкомъ до срѣбла подôбный, въ ужитю дуже тревалый. Ложка 57 кр., ложечка 30 кр., хохля злр. 2.50, нôжь 63 кр., вилки 57 кр., десеровый ножикъ 44 кр., вилки 44 кр., ситко до гербаты 35 кр., пôдставка пôдъ шклянку 35 кр. и 40 кр., кошики на булки, тацки до лѣхтарѣвъ, тацы, лѣхтарѣ, корки до фляшокъ и т. п. — Цѣны сталû, цѣнники на жадане

Казиміръ Левицкій

Львôвъ, ул. Трибунальска.

Головный складъ Галичины.

Яковъ Федеръ

бувшій секундаріюшь общого шпиталя у Львовѣ, осѣвъ въ **Устю зеленôмъ.**

Въ Друкарни Людовôй у Львовѣ,

площадь Бернардиньска ч. 7

кождого часу набути можна руску

БИБЛІЮ

выданя Диковского въ Перемышли

зъ численными мѣдерытами,

крôмъ тому 1 (котрый цѣлкомъ вычерпаный) томъ 2, 3, 4, 5, 6 и доповняючій томъ 7. — Цѣна повысшихъ томôвъ 5 зр. 50 кр. зъ пересылкою почтовою, однако поодиноко по 1 зр. 36 кр. зъ пересылкою почтовою.

Жолудокъ єсть господаремъ чоловѣческого орґанізму,

вôдъ него починають ся всякû болѣзни, вôдъ него залежить потрѣбне вôдживлене орґанізму и силы человѣка.

„Реґуляторъ“

єсть то порошокъ, котрого коробка вразъ зъ описомъ способу заживаня коштує 35 кр. На провинцію высылає ся найменьше три коробки, потреба прото надôслати переказомъ 1 зр. 20 кр. (за три коробки порошку — зъ опакованємъ) — або 1 зр. 40 кр. тогды и почта буде оплаченою.

Реґуляторъ закасувавъ Морізона и всякû подôбнû средства.

На доказъ читайте подяки вôдъ осôбъ котрымъ здоровє привернувъ.

Спроваджувати можна лише вôдъ:

Бронислава Виткевича,

аптикаря у Львовѣ, ул. Жовкôвска *(коло рампы).*

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ ГИПОТЕЧНОГО

купує и спродає

всякû ефекта и монеты

по курсѣ деннôмъ найдокладнѣйшомъ, не числячи жаднои провизіи.

Яко добру и певну льокацію поручає:

4$\frac{1}{2}$% листы гипотечнû.	**4**% пожичку пропинаційну галицку.
5% листы гипотечнû преміованû.	**5**% „ „ буковиньску.
5% листы гипотечнû безъ преміи.	**4**$\frac{1}{2}$% пожичку угорскои желѣзнои дороги державнои.
4$\frac{1}{2}$% листы Тов. кредитового земс.	**4**$\frac{1}{2}$% пожичку пропинаційну угорску.
4$\frac{1}{2}$% листы Банку краєвого.	
4$\frac{1}{2}$% пожичку краєву галицку.	

4% угорскû Облигаціи индемнизаційнû,

котрû то паперѣ контора вымѣны Банку гипотечного всегда купує и продає **по цѣнахъ найкориснѣйшихъ.**

Увага: Канторъ вымѣны Банку гипотечного пріймає ôдъ Вп. купуючихъ всякû **выльосованû, а вже платнû мѣстцевû** паперѣ цѣннû, якъ такожь **купоны за готôвку, безъ всѣлякои провизіи, а противно замѣсцевû,** лишень за ôдтрученьемъ коштôвъ.

До ефектôвъ, у котрыхъ вычерпали ся купоны, доставляє новыхъ аркушѣвъ купоновыхъ. за зворотомъ коштôвъ, котрû самъ поносить.

Зъ друкарнѣ Вл. Лозиньского пôдъ зарядомъ В. И. Вебера.